

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Marcin Graczyk
Protokolant:	Katarzyna Andzo

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lipca 2016 r. w Warszawie

sprawy M. N. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania M. N. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 30 marca 2016 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia M. N. (1) podlegającej ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi za miesiąc luty 2011 roku zadeklarowana kwota w wysokości 1727,49 (jeden tysiąc siedemset dwadzieścia siedem 49/100) zł.

UZASADNIENIE

M. N. (1) w dniu 24 maja 2015 r. wniosła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 30 marca 2016 r., znak: (...) określającej wysokość podstawy wymiaru składek za luty 2011 r. Odwołująca wniosła o uchylenie decyzji oraz o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka. Ubezpieczona wskazała, że rejestrując swoją działalność gospodarczą zadeklarowała najwyższą stawkę ubezpieczenia, a następnie w dniu 6 kwietnia 2011 r. złożyła korektę i wniosła o przekierowanie nadpłaty na ubezpieczeniu społecznym i funduszu pracy na ubezpieczenie zdrowotne od miesiąca i na kolejne miesiące pobierania przez nią zasiłku macierzyńskiego. Odwołująca stwierdziła, że otrzymała pomniejszony zasiłek macierzyński, co jest dowodem na przyjęcie przez organ rentowy przedmiotowej korekty (k. 2-3 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 czerwca 2015 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Zdaniem organu rentowego zasada zmniejszenia podstawy wymiaru składek w przypadku otrzymania zasiłku nie znajduje zastosowania w przypadku zadeklarowania jako podstawy

wymiaru kwoty wyższej niż minimalna. Wobec powyższego organ rentowy w zaskarżonej decyzją stwierdził, że podstawa wymiaru składek odwołującej za luty 2011 r. wynosi 8077,70 złotych (k. 5-6 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. N. (2) zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach od dnia 9 kwietnia 2008 r. do dnia 9 sierpnia 2009 r. oraz od dnia 1 lutego 2011 r. do dnia 28 lipca 2011 r. W dniu 7 lutego 2011 r. odwołująca złożyła deklarację rozliczeniową za luty 2011 r. wykazaną podstawą wymiaru składek w kwocie 8077,70 złotych. Zasiłek macierzyński, o który wystąpiła ubezpieczona, został wypłacony za okres od dnia 25 lutego 2011 r. do dnia 28 lipca 2011 r. W dniu 6 kwietnia 2011 r. odwołująca złożyła dokument korygujący podstawę wymiaru składek za luty 2011 r. do minimalnej kwoty podstawy wymiaru składek.

W dniu 6 kwietnia 2011 r. odwołująca wniosła o przekierowanie nadpłat na ubezpieczeniu społecznym i funduszu pracy na ubezpieczenie zdrowotne od marca 2011 r. i kolejne miesiące zasiłku macierzyńskiego (akta ZUS).

W dniu 10 marca 2014 r. organ rentowy na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. w związku z art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawiadomił o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, na które składają się należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2009 do czerwca 2011 w kwocie 1332,41 złotych (akta ZUS).

W dniu 8 lutego 2016 r. organ rentowy wezwał odwołującą do zapłaty należności z tytułu nieopłaconych składek za ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Na dzień 8 lutego 2016 r. należności na ubezpieczenia społeczne wyniosły 880,62 złotych, a na ubezpieczenie zdrowotne 3236,87 złotych (akta ZUS).

W dniu 8 lutego 2016 r. organ rentowy wydał decyzję na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych określił wysokość zadłużenia z tytułu składek w wysokości 730,17 złotych, tym na ubezpieczenie zdrowotne za okres od kwietnia 2011 r. do czerwca 2011 r. w kwocie 730,17 złotych oraz należne odsetki w kwocie 375,00 złotych (akta ZUS).

W dniu 30 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 30 marca 2016 r., znak: (...). Na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 18 ust. 8, art. 20 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz na podstawie art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych organ rentowy stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia odwołującej podlegającej ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosi za luty 2011 r. ubezpieczenia emerytalne i rentowe 8007,70 złotych, ubezpieczenie chorobowe 8007,70 złotych, ubezpieczenie wypadkowe 8007,70 złotych oraz ubezpieczenie zdrowotne 2704,31 złotych. Zdaniem organu rentowego w świetle przepisów prawa odwołująca nie spełnia warunków do skorygowania dokumentów rozliczeniowych za luty 2015 r., a składka powinna zostać opłacona od podstawy wymiaru składek zadeklarowanych w deklaracjach rozliczeniowych zadeklarowanych pierwotnie za luty 2015 r. od podstawy wymiaru składek w wysokości 8007,70 złotych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt rentowych oraz na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, między innymi na podstawie dokumentów złożonych przez odwołującą. Powołane przez Sąd dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za mające walor dowodowy i dające możliwość ustalenia na ich podstawie stanu faktycznego.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za wystarczający do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. N. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 30 marca 2016 r., znak: (...), jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd doszedł do przekonania, że w niniejszej sprawie stan faktyczny był bezsporny. Oś sporu ograniczała się tylko i wyłącznie do wykładni przepisów prawa materialnego.

Na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j. t.) zwanej dalej „ustawą”, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Jak stanowi art. 18 ust. 9 i 10 ustawy za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku.

W myśl art. 20 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

W świetle art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2014 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 210, poz. 2135), podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Przedstawione powyżej obowiązujące przepisy prawne odnoszą się do kwot stanowiących podstawę do wymiaru składek oraz przewidują dla osób prowadzących działalność gospodarczą możliwość zadeklarowania konkretnej kwoty. Regulacje zawarte w powołanych ustawach stosuje się najczęściej przy prowadzeniu działalności gospodarczej, więc trudno jest jednoznacznie określić przedsiębiorcom konkretne kwoty, które będą odpowiadały przychodowi w danej działalności. W związku z tym w ocenie Sądu istnieje możliwość zadeklarowania przez płatnika kwoty, która będzie najczęściej powtarzającą się w każdym miesiącu. Przedmiotem sporu było stanowisko organu rentowego, który doszedł do przekonania, że wadliwie dokonano korekty zgłoszonej kwoty. Odwołująca, poprzez swoje działanie mające na celu zgłoszenie kwoty niższej niż dotychczasowa, wpłynęła zarówno na wysokość opłacanych przez siebie składek, jak i wysokość świadczeń wypłacanych przez organ rentowy. Deklaracja ubezpieczonej zbiegła się z chwilą, kiedy stała się ona niezdolna do pracy, ponieważ w lutym 2011 r. nie mogła kontynuować swojej działalności gospodarczej. Sąd dokonując subsumcji, a więc przyporządkowania ustalonego stanu faktycznego pod normę prawną zważył, iż ustawa przewiduje, że osoby, które zgłosiły minimalną składkę mogą obniżyć w takim przypadku swoje składki na ubezpieczenie społeczne. Organ rentowy wychodzi z założenia, że w przypadku zadeklarowania przez ubezpieczonego kwoty wyższej od minimalnej, ustawa wyklucza możliwość zaniżenia zadeklarowanej składki na czas niezdolności do pracy. Sąd doszedł do wniosku, że interpretacja literalna art. 18 ust. 10 ustawy prowadzi do błędu polegającego na tym, że tylko i wyłącznie osoby, które zgłosiły najniższą składkę mogą obniżyć ją w przypadku miesiąca, w którym były

częściowo niezdolne do pracy. Natomiast osoby, które zgłosiły wyższą składkę, z takiego zobowiązania skorzystać nie mogą. W ocenie Sądu takie interpretowanie przepisów obowiązujących w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych jest sprzeczne z logicznym rozumieniem. Zgodnie bowiem z poglądem wyrażonym w orzecznictwie, „regulacja przepisu art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie odbiera ubezpieczonym, którzy zadeklarowali składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w rozmiarze przekraczającym ustawowe minimum, prawa do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składki w miesiącu, w którym nastąpiło objęcie ubezpieczeniem, bądź w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca. Skoro prawo takie zachowują osoby deklarujące minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej winni z niego korzystać także ubezpieczeni wnoszący składki wyższe od minimalnych. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do naruszenia zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych w zakresie obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa 1040/14) „W konsekwencji racjonalne jest unormowanie, że prawo do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dotyczy tylko podstawy wskazanej w wysokości minimalnej wymaganej przepisami prawa. Skoro bowiem osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (...) posiada swobodę deklarowania kwoty podstawy wymiaru, to posiada ona uprawnienie do samodzielnego określania tej podstawy także w przypadku, gdy podlega ubezpieczeniu tylko przez część miesiąca lub przez część miesiąca jest niezdolna do pracy spełniając z tego tytułu warunki do przyznania zasiłku.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 maja 2015 r., sygn. akt III AUa 758/14)

Sąd doszedł do wniosku, że przytoczone powyżej orzecznictwo Sądów Apelacyjnych, jak i bezspornie ustalony stan faktyczny jednoznacznie wskazują na błędne stanowisko organu rentowego. Zdaniem Sądu nie należy na kanwie niniejszej sprawy stosować wykładni literalnej przepisów odnoszących się do możliwości obniżenia podstawy wymiaru składek. Sąd zważył bowiem, że intencją ustawodawcy nie było wyróżnienie jednej grupy podmiotów gospodarczych do skorzystania z uprawnienia, który daje przepis art. 18 ust. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Takie działanie prowadziłoby do poważnego zachwiania ogólnie obowiązującej zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych. Stosowanie interpretacji literalnej prowadziłoby w konsekwencji do nieprawidłowego przyjęcia, iż tylko ubezpieczeni deklarujący najniższą podstawę wymiaru składek mogą ją zmniejszyć w związku z ich niezdolnością do pracy. W ocenie Sądu takie stanowisko jest nie do przyjęcia i stanowiłoby dyskryminację w dostępie do świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd doszedł do przekonania, że jeśli ubezpieczony jest uprawniony do zmniejszenia minimalnej ustalonej przez niego składki, to tym bardziej ma prawo do jej zmniejszenia w przypadku, gdy jest ona wyższa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: (...)

MK